

Sotilas henkeen ja vereen

Vuonna 1910 syntynyt Toivo Juho Wilhelm Toropainen sai kutsumanimensä enoltaan Toivo Koskimäeltä (Jalmari 2018/12). Toivo koulutettiin upseerin uralle ja hänen ylennyksistään ja viranhoidostaan sekä asekatkennän tutkintavankeusajasta löytyy runsaasti tietoja virallisista asiakirjoista ja sanomalehdistä. Yksityisten ihmisten muistelmat ja haastattelut ovat antaneet lisätietoa tapahtumien yksityiskohdista. Toivon päivä 4.6. on liputuspäivä, sillä silloin on puolustusvoimain lippujuhlan päivä ja marsalkka Carl Gustaf Emil Mannerheimin syntymäpäivä.

Jatkosodassa Toivo palveli Mikkelin päämajassa. Hän halusi kuitenkin rintamalle ja hänet määrättiin I/JR 25:n pataljoonankomentajaksi. Hänen adjutanttinsa, joka toimi myöhemmin pappina, kirjoitti perheelleen yksityiset muistelmansa, joissa hän kuvasi majuri Toropaista. Tämä oli hyvin sotilaallinen ja jopa pikkutarkka esimies. Sukulaisperheen lapsetkin häpesivät omaa syömistään, kun Toivon perheellä lusikka nousi suuhun päätä notkistamatta ja liemen tippumatta kalakeittolautaselta. Joka aamu adjutanttin, joka ei ollut ollut ennen hevosen selässä, oli ratsastettava tarkastamaan koko lohkon rintamalinja Toropaisen kanssa. Kenttäpalveluksesta ei tullut pitkällistä, vaan Toivo siirrettiin takaisin Mikkeliin. Hän oli kuitenkin saanut haluamaansa rintamakokemusta. Lisäksi hän oli kuvannut sotatoimialuetta. Nämä kuvat löytyvät nykyään Finnan SA-kuvista.

Sodan jälkeen Toivo johti asekatkennässä varaosienlevitystä. Kun entinen adjutantti poikkesi hänen luonaan Helsingin Etelärannassa, tarjosi hän asetta turhaan tällekin. Osallisuudestaan Toivo istui tutkintavankeudessa Sörkassa kymmenen kuukautta ja häntä kuulusteltiin yli 250 kertaa tänä aikana. Myös hänen veljeään ja kälyään kuulusteltiin. Käly Kyllikki Toropainen oli ottanut aseita kätkeäkseen, ja hän joutui kantamaan niitä asian tultua ilmi yöpimeällä parempaan talteen, jossa ne ovat vieläkin.

Sama käly sai Toivolta tehtävän Helsingissä käydessään. Tutkintavankeudessa olevat upseerit halusivat viettää kenraali Erkki Raappanan syntymäpäiviä. Toivolla oli konjakkipullo kotonaan ja sen hän pyysi tuomaan vankilaan. Käly epäili asian onnistumista, sillä hänellä ei ollut edes viinakorttia. Kun hän tuli sitten tapaamishuoneeseen, oli siellä kenraalin perhe, mutta ei vartioita. Toivo tuli paikalle talvimanttelissa, vaikka oli kesähelle, ja pyysi antamaan pullon. Kaikki hymyilivät, sillä he tiesivät asiasta. Vartijat ilmestyivät paikalle vasta myöhemmin. Sankareinahan näitä miehiä pidettiin.

Vapauduttuaan Toivo määrättiin Pohjois-Savon Prikaatin esikuntapäälliköksi Kuopioon. Marsalkka Mannerheimin hautajaisissa hän toimi yhtenä mitalinkantajana ja muistoksi tilaisuudesta jäi siunaustilaisuuden ohjelmalehti. Everstiluutnantti Toivo Toropainen johti 6.12.1959 itsenäisyyspäivän paraatin ja joukkojen palattua kasarmille hän teki kunniaa prikaatin lipulle kaatuen suorilta saappailta sydänkohtauksen saaneena maahan. Pataljoonankomentajat kantoivat hänet päävartioon, jossa lääkäri totesi hänet kuolleeksi. Muu suku oli toisaalla kaupungissa rippijuhlissa, jonne tapahtuneesta vietiin tieto. Varuskunnan upseerikerholla illalla vietetyt juhlat saivat toisen luonteen, kun musiikkikin muutettiin suruvoittoiseksi. Toivo siunattiin sotilaallisin kunnianosoituksin Kuopion tuomiokirkossa, josta hänen arkkunsa kuljetettiin sukhautaan.

Toivon upseerinsaappaat, eivät tosin ne, jotka jalassa hän kuoli, jatkoivat vielä pitkään palvelustaan. Kun hänen sisarensa pelkäsi olla yksin kesämökkillään, antoi Toivo hänelle saappaansa pidettäväksi ulko-oven vieressä. Hämärät kulkijat kaikkoaisivat, kun luulisivat mökissä olevan miehen.

Kuva: Toivo Toropainen nuorena upseerina.